

Diplomatski zvezek

November 2023

št. 3

Uvodni nagovor ministrice Tanje Fajon na I. nacionalni konferenci o umetni inteligenci, Grad Jable, 6. november 2023
Avtor: MZEZ

“
Na nas vseh je, da umetno inteligenco s skupnimi močmi naredimo za uspešno blagovno znamko Slovenije.
”

Tanja Fajon
ministrica za zunanje in evropske zadeve

UVODNIK

Drage bralke, dragi bralci,

pomanjkanje zaupanja in dialoga vdira v vse pore našega življenja. Tega se zavedamo, a ob tem naredimo premalo konkretnega. Eno glavnih poslanstev diplomacije je ravno to: izgradnja zaupanja za mir, varnost in blagostanje. In to počnemo tudi s solidarnostjo, partnerstvi, uspešnimi projekti in z več razumevanja.

Tokrat prikazujemo solidarnost Slovenije skozi uspešno izvedene razvojne dneve, vključno s prvim humanitarnim forumom. Potekali so v začetku oktobra, udeležili so se jih številni visoki gostje in (končno) je bil podpisan dokument o strateškem sodelovanju med Slovenijo in ICRC. Ključna so partnerstva, je odmevalo. To velja tudi za BSF, ki tokrat poroča o svojih prizadevanjih – tudi z vzpostavljanjem partnerstev – za delovanje v obliki celoletne platforme, ki bi ponesla slovensko prepoznavnost še dlje v svet. Med uspešnimi projekti slovenske diplomacije omenjamo tudi zaključek predsedovanja Slovenije Strategiji EU za podonavsko regijo in prvo nacionalno konferenco o umetni inteligenci.

A brez dobrih ljudi in njihovih idej ni uspeha. V veselje nam je predstaviti nekaj najboljših mladih diplomatov in njihovih prispevkov o tem, zakaj so se odločili za diplomatsko poslanstvo. Prispevke mlajših kolegov tokrat nadgrajuje razmišljanje o človeški plati diplomatskega poklica, ki mu odvzema kanček domnevnega blišča. Kar v resnici sije, je diplomatsko delo – tokrat je to projekt veleposlaništva v Pekingu, ki s svojimi »pekinškimi pogovori« nakazuje nove pristope k izgradnji razumevanja in ... zaupanja.

Za uspešnost slovenske diplomacije je ključno večje zaupanje vase, potrebujemo še več ponosa in samozavesti pri tem, kar delamo – kot je to nekoč že počel Žiga Herberstein. Ker je to zadnja številka letos, naj vsem namenim lepe želje za veliko zaupanja in uspehov. Nasvidenje v prihodnjem letu!

Veleposlanica Sabina Stadler Repnik, urednica

VSEBINA

- 11. razvojni dnevi
- Prva nacionalna konferenca o umetni inteligenci
- O vrednosti diplomatskega poklica
- Blejski strateški forum
- Bil je...
- DKP - tokrat izbrano
- Zadnja stran

11. RAZVOJNI DNEVI: SOLIDARNOST, RAZVOJ, MIR IN VARNOST

Po štirih letih premora so med 2. in 6. oktobrom 2023 znova potekali slovenski razvojni dnevi – osrednji slovenski dogodek za ozaveščanje o pomenu razvojnih partnerstev, ki ga je v sodelovanju s Platformo nevladnih organizacij za razvoj, globalno učenje in humanitarno pomoč Sloga pripravilo Ministrstvo za zunanje in evropske zadeve[1]. V sodelovanju s Slovensko karitas, strateškim partnerjem za nujni humanitarni odziv med letoma 2021 in 2023, je ministrstvo v sklopu slovenskih razvojnih dnevov organiziralo tudi prvi slovenski humanitarni forum.

Slovenske razvojne dneve je odprla ministrica za zunanje in evropske zadeve Tanja Fajon z video nagovorom iz Kijeva, kjer se je udeleževala neformalnega zasedanja zunanjih ministrov EU, namenjenega nadaljnji podpori Ukrajini.

Nagovor ministric Tanje Fajon iz Kijeva/ Avtor: MZEZ

Ministrica je opozorila, da število razvojnih in humanitarnih izzivov v svetu skokovito narašča, doseganje ciljev trajnostnega razvoja pa napreduje prepočasi. Uresničevanje danih zavez je zato nujno, če želimo prispevati k bolj pravičnemu svetovnemu razvoju. Slovenijo so avgusta 2023 prizadele poplave in poskrbeti mora za vse prizadete v poplavih.

Je pa že sedaj treba razmišljati, kako bomo slovensko mednarodno solidarnost udejanjali v prihodnje in ali bomo spoštovali večkrat potrjene politične zaveze o dvigu sredstev za uradno razvojno pomoč. Če ne bomo pravočasno načrtovali dviga sredstev, bo delež proračunskih sredstev za razvojno sodelovanje in humanitarno pomoč padel na najnižjo raven v zadnjih letih. Vlada si mora prizadevati, da sprejme akcijski načrt za dvig sredstev uradne razvojne pomoči skladno z mandatom, ki ji ga je naložil državni zbor leta 2017, je poudarila ministrica.

Višje in stabilne investicije v razvojna partnerstva preprečujejo konflikte

Prvi dan 11. slovenskih razvojnih dnevov so visoki gostje iz mednarodnih organizacij in Evropske komisije ter domači strokovnjaki, predstavniki vladnih in nevladnih organizacij in izvajalskih ustanov na štirih panelih opozorili na potrebo po višjih in stabilnejših naložbah v razvojno sodelovanje, preprečevanju konfliktov in hitrejšem odzivanju na humanitarne krize.

Evropska komisarka za mednarodna partnerstva Jutta Urpilainen je ocenila, da v času podnebnih sprememb in geopolitičnega tekmovanja tradicionalni pristop k razvojni pomoči ni dovolj. Potrebna bi bila trdna partnerstva in sodelovanje z zasebnim sektorjem, zato je Evropska komisija ustanovila pobudo Global Gateway, ki vključuje trajnostne in zaupanja vredne povezave in pomaga pri spopadanju z najbolj nujnimi globalnimi izzivi – od boja proti podnebnim spremembam do izboljšanja zdravstvenih sistemov ter krepitve konkurenčnosti in varnosti svetovnih dobavnih verig. Ocenila je, da je Slovenija na področju razvojnega sodelovanja pomemben partner.

Generalna sekretarka Konference Združenih narodov o trgovini in razvoju (UNCTAD) Rebeca Grynspan Mayufis je opozorila, da državam pri doseganju ciljev ne kaže dobro, saj bi lahko bilo do leta 2030 doseženih le 15 odstotkov Agende 2030 za trajnostni razvoj. Ocenila je, da za ta izziv potrebujemo troje: večstranski mehanizem za prestrukturiranje dolgov, dodatna sredstva za razvojno pomoč in globalno finančno varnostno mrežo.

Na panelu "Nove vizije mednarodnih partnerstev in razvojnega sodelovanja: partnerstva v vrtincu kriz" je predsedujoči Odboru za razvojno pomoč Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj Carsten Stauer opozoril na pomen izpolnjevanja zavez držav donatoric, učinkovitost pomoči in strateške usmeritve razvojne pomoči, ki naj bi pripomogli k zmanjšanju razvojne vrzeli. Državni sekretar v Ministrstvu za okolje, podnebne in energijo Uroš Vajgl je izpostavil pomen podnebnih financ v razvojnem sodelovanju in povečane prispevke Slovenije v mednarodne sklade za ta namen. O pomenu vode za mir, za čezmejno sodelovanje in povezavi s podnebnimi spremembami je govorila veleposlanica Tanja Miškova, posebna odposlanka za vodno diplomacijo.

Slovenski humanitarni forum: pot k miru, stabilnosti in pravičnosti

Predsednica Republike Slovenije Nataša Pirc Musar je v okviru 11. slovenskih razvojnih dnevov odprla tudi prvi slovenski humanitarni forum. Po njenem mnenju se lahko skozi mednarodno solidarnost države združijo pri reševanju problemov, kot so podnebne spremembe, revščina, lakota in migracije. Mednarodna humanitarna solidarnost je pot k miru, stabilnosti in pravičnosti, je poudarila predsednica.

NOVA PARTNERSTVA

V OKVIRU SLOVENSkih RAZVOJNIH DNEVOV STA BILA PODPISANA MEMORANDUMA O SODELOVANJU Z MEDNARODNIM ODBOROM RDEČEGA KRIŽA ZA ZAGOTAVLJANJE HUMANITARNE POMOČI IN Z NEMŠKIM ZDRUŽENJEM ZA MEDNARODNO SODELOVANJE (GIZ) O NADALJNI PODPORI SLOVENIJE PROGRAMU U-LEAD V UKRAJINI

Predsednica države je izročila priznanji za najboljše likovno in literarno delo v okviru natečaja Solidarni ob naravnih nesrečah in drugih humanitarnih krizah po svetu, ki ga je organizirala Slovenska karitas
Avtor: MZEZ

Na panelu "Humanitarna pomoč med potrebami in sredstvi: kako se odzivati hitreje, učinkoviteje, celovito in preventivno" so se visoki gostje – evropski komisar za krizno upravljanje Janez Lenarčič, predsednica Mednarodnega odbora Rdečega križa (ICRC) Mirjana Spoljaric Egger, državna sekretarka Ministrstva zunanje in evropske zadeve Sanja Štiglic, pomočnica izvršnega direktorja Svetovnega programa za hrano (WFP) Ute Klamert in predsednik Evropskega združenja humanitarnih nevladnih organizacij VOICE Dominic Crowley – strinjali, da je treba za rekorden humanitarni razkorak med sredstvi in potrebami poleg povečanja financiranja več vlagati v razvojna partnerstva in preprečevanje konfliktov ter v izgradnjo odpornost in preventivno delovanje, skupaj z večjim predvidevanjem in hitrejšim ukrepanjem.

Panel "Humanitarna pomoč med potrebami in sredstvi: Kako se odzivati hitreje, učinkoviteje, celovito in preventivno."
Avtor: MZEZ

AKTUALNO

Potekala sta tudi panela Slovensko razvojno sodelovanje: prioritete, izzivi in predvidljivo financiranje ter Slovenski humanitarni odziv na globalne krize, kjer so udeleženci predstavili lastno delovanje in izmenjali izkušnje, potrebe in predloge za učinkovitejše izvajanje mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči. Kot uvodničarja sta nastopila namestnica generalnega direktorja za mednarodna partnerstva Marjeta Jager (Evropska komisija) in državni sekretar za mednarodne odnose v kabinetu predsednika vlade Vojko Volk.

Državna sekretarka Sanja Štiglic je prvi dan Slovenskih razvojnih dni zaključila s poudarkom, da je mogoče učinkovit odziv na globalne razvojne in humanitarne izzive oblikovati le v partnerstvih. To bo vodilo tudi delovanje Slovenije kot nestalne članice Varnostnega sveta OZN.

Zasebni sektor – partner pri doseganju trajnostnih razvojnih ciljev iz Agende 2030

Panel na temo vključevanja zasebnega sektorja
Avtor: MZEZ

Drugi dan II. slovenskih razvojnih dni, ki ga je Ministrstvo za zunanje in evropske zadeve pripravilo v sodelovanju s Skladom za bilateralne odnose Finančnega mehanizma EGP 2014–2021 in Norveškega finančnega mehanizma, je bil posvečen vključevanju zasebnega sektorja v razvojno sodelovanje.

Prvi panel je bil namenjen vključevanju podjetij v strategijo Global Gateway, ki predstavlja odgovor EU na glavne izzive današnjega časa. Strategija predvideva, da bi med letoma 2021 in 2027 Evropska komisija skupaj z državami članicami mobilizirala naložbe v višini do 300 milijard evrov v podporo trajnostnemu razvoju partnerskih držav Evropske unije. Ključno finančno orodje pri tem je Evropski sklad za trajnostni razvoj plus (EFSD+) ter združevanje sredstev zasebnega in javnega sektorja.

V okviru drugega panela so bile predstavljene dobre prakse pri vključevanju zasebnega sektorja v mednarodno razvojno sodelovanje: izkušnje norveške agencije za razvojno sodelovanje NORAD in dveh norveških podjetij, ki delujeta na področju digitalizacije in bančništva; pa tudi mednarodno razvojno sodelovanje in humanitarna pomoč Slovenije ter izkušnje posameznih institucij, nevladnih organizacij in podjetij, ki so se že vključili v mednarodno razvojno sodelovanje in humanitarno pomoč.

Slovenska podjetja se že vključujejo v projekte slovenskega razvojnega sodelovanja, tudi prek projektov nevladnih organizacij. Zasebni sektor se v razvojno pomoč lahko vključuje prek lastnih naložb, prenosa tehnologij, izgradnje zmogljivosti in filantropije.

AKTUALNO

Generalni direktor Direktorata za razvojno sodelovanje in humanitarno pomoč Edvin Skrt je razpravo zaključil z željo, da bi ta spodbudila in prepričala slovenska podjetja, da se vključijo v razvojna in humanitarna partnerstva, izvajalce pa, da bodo pri svojem delu še okrepili vezi s podjetji. Brez vključitve zasebnega sektorja razvojno sodelovanje ne bo zmoglo rešiti vseh razvojnih izzivov in premostiti vrzeli med potrebami in potrebnimi sredstvi. Poudaril je, da razvojno sodelovanje ni še eno orodje internacionalizacije evropskega ali slovenskega gospodarstva, ampak prizadevanje, da se v državah v razvoju vzpostavi ustrezno podjetniško okolje, od česar pa imajo lahko koristiti tudi slovenska in evropska podjetja.

Obrazi slovenskega razvojnega sodelovanja/ Avtor: MZEZ

V okviru 11. slovenskih razvojnih dnevov je Ministrstvo za zunanje in evropske zadeve skupaj s Slovensko karitas in javnim zavodom Turizem Ljubljana, pripravilo razstavo fotografije Alenke Slavinec z naslovom Esenca človeštva. Razstava preko portretov predanih posameznikov predstavlja njihovo humanitarno in razvojno delovanje v svetu in projekte, ki jih podpira ministrstvo.

Learn4dev: krepitev učinkovitosti razvojnega sodelovanja

Med 4. in 6. oktobrom 2023 je mednarodna organizacija Center za razvoj financ (CEF), ki ima sedež v Sloveniji, ob podpori našega ministrstva gostila letno srečanje mednarodne mreže razvojnih izvajalskih organizacij Learn4dev. Srečanje je bilo namenjeno članskim organizacijam, ki vsako leto izmenjujejo znanje in dobre prakse ter iščejo možnosti za nadaljnje sodelovanje. Udeleženci so raziskovali učne strategije, ki spodbujajo izboljšano upravljanje znanja v organizacijah. Na srečanju so člani predstavili svoje tekoče dejavnosti, raziskali priložnosti za prihodnje sodelovanje ter izmenjali nove ideje in pobude.

Nadgrajen logotip slovenskega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči

V okviru 11. slovenskih razvojnih dnevov je ministrica Tanja Fajon predstavila nadgrajen logotip slovenskega razvojnega sodelovanja. Namen nadgradnje logotipa, s katerim se Slovenija znamči več kot desetletje, je vidnejši zapis Slovenije (Slovenija postaja najbolj viden del logotipa), poudarjeno je, da je razvojno sodelovanje dejansko razvojno partnerstvo in da Slovenija še naprej ostaja solidarna država ob naravnih nesrečah in konfliktih, zato je dodana zveza Aid and Partnerships.

Naslednji Slovenski razvojni dnevi bodo oktobra 2024. Na njih bodo predstavljena priporočila Odbora za razvojno sodelovanje OECD, ki bodo oblikovana na podlagi pregleda mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči Republike Slovenije.

PRVA NACIONALNA KONFERENCA O UMETNI INTELIGENCI

Na gradu Jable je 6. novembra 2023 potekala prva nacionalna konferenca o umetni inteligenci z naslovom "Umetna inteligenca – prednost in priložnost za Slovenijo?"

Na področju umetne inteligence se je Slovenija v zadnjih skoraj 50 letih s svojim znanjem in dosežki opazno uveljavila na svetovni ravni. V zvezi s področjem, ki ga zaznamujejo še posebej hiter napredek in velike spremembe ter se v tej ali oni obliki dotika vsakdanjika vseh nas, se odpira tudi vrsta vprašanj in dilem, o katerih se je treba čim bolj podrobno pogovoriti.

Za predstavitev najbolj aktualnih tem in tudi izboljšanje komunikacije med osrednjimi akterji na tem področju je na pobudo in v organizaciji Službe za strateške študije in analize Ministrstva za zunanje in evropske zadeve 6. novembra na gradu Jable potekala prva nacionalna konferenca o umetni inteligenci pod naslovom Umetna inteligenca – prednost in priložnost za Slovenijo? Konferenco smo organizirali v sodelovanju z Ministrstvom za digitalno preobrazbo, Ministrstvom za obrambo, Ministrstvom za visoko šolstvo, znanost in inovacije ter Gospodarsko zbornico Slovenije.

Med paneliste in druge udeležence konference (nekaj manj kot 300, od tega 150 prek video povezave) smo uspeli pritegniti tako visoke predstavnike države kot odločevalce v procesu soočanja z izzivi s področja umetne inteligence, številne mednarodno uveljavljene slovenske raziskovalce in druge področne strokovnjake. Vsi so se strinjali glede velikega pomena organizacije in njene dobre časovne umeščenosti ter izrazili upanje za njeno nadaljevanje.

Polna dvorana Avditorija gradu Jable/ Avtor: MZEZ/ZAN

Naslov konference se je skozi celodnevno razpravo izkazal kot zelo ustrezen, saj je prikazal veliko in dolgoletno mednarodno prepoznavnost slovenske raziskovalne in akademske sfere v mednarodnem okolju kot prednost. Priložnost pa je nedvomno v izkoristku sinergij povezovanja znanstvene sfere z javno upravo in gospodarstvom, kar odpira še več priložnosti in možnosti za večjo prepoznavnosti Slovenije na področju umetne inteligence v mednarodnem okolju.

Konferenco, ki je potekala v štirih tematskih panelih, sta z uvodnima nagovoroma odprli ministrica za zunanje in evropske zadeve Tanja Fajon in ministrica za digitalno preobrazbo Emilija Stojmenova Duh.

Nagovor ministric Emilije Stojmenove Duh
Avtor: MDP

Nagovor ministric Tanje Fajon, Avditorij gradu Jable/
Avtor: MZEZ/ZAN

Njuno skupno sporočilo o nujnosti sodelovanja deležnikov in krepitvi zaupanja širše javnosti v umetno inteligenco je podkrepilo osrednji namen konference. V tem kontekstu sta ministrici kot ključno izpostavili tudi vprašanje spoštovanja etičnih načel za zagotavljanje odgovornega razvoja in uporabe tehnologij umetne inteligence.

Panel "Umetna inteligenca in raziskovalni sektor"
Avtor: MZEZ/ZAN

Prav tako je po njenem mnenju treba usmeriti moči v krepitev priložnosti in možnosti za nadgradnjo slovenskega znanstvenega uspeha ter v promocijo Slovenije v mednarodnem prostoru, ki si jo na podlagi domačega znanja tudi zasluži. »Na nas vseh je, da s skupnimi močmi naredimo umetno inteligenco za uspešno znamko Slovenije,« je poudarila ministrica Fajon. Pri tem ima svojo pomembno vlogo tudi slovenska diplomacija.

Na potrebo po povečani in redni izmenjavi informacij ter podatkov o napredku in razvoju umetne inteligence med posameznimi sferami in ustanovami so opozorili tudi predstavniki gospodarstva in poudarili, da se potencial ne skriva le v raziskovalni sferi, temveč tudi v podjetništvu, saj umetna inteligenca že zdaj ponuja hiter razvoj rešitev in produktov ter analize konkurence in deljenje podatkov. Treba bo tudi ustrezno skrbeti za visoko strokovno usposobljen kader in ga primerno nagrajevati, saj je kadrovska konkurenca na tem področju še posebej ostra.

Panelisti so se dotaknili tudi varnostnih vprašanj, izzivov nadzora in zaščite pri uporabi umetne inteligence ter vprašanj o splošnem razumevanju in uporabi umetne inteligence v širši javnosti.

Jasno je bilo prikazano, da visokotehnoški napredek na kateremkoli področju ne pomeni veliko, če ga vsaj v osnovnem smislu dnevne uporabe ne razume tudi končni uporabnik.

Hkrati bega možganov, pomanjkljivega okvira nadzora, zaščite podatkov uporabnikov in problematike upoštevanja etičnih načel kljub naprednim algoritmom ne bo rešila umetna inteligenca.

Državni sekretar MZEZ Marko Štucin
Avtor: MZEZ/ZAN

Po koncu uradnega dela konference so bile prikazane tudi nekatere konkretne rešitve visoko tehnoloških podjetij s področja umetne inteligence (AI01, CreaPro, Result, Valira AI), praktične aplikacije strokovnjakov s Fakultete za računalništvo in informatiko Univerze v Ljubljani ter zadnje novosti pri slovenski e-osebni izkaznici (Ministrstvo za digitalno preobrazbo).

Kot je v zaključnem nagovoru poudaril državni sekretar MZEZ Marko Štucin: »Zelo malo verjetno je, da bo umetna inteligenca popolnoma nadomestila človeka, saj sta človeško strokovno znanje in miselni proces nenadomestljiva za sprejemanje odločitev, strategije in upravljanje sistema umetne inteligence«.

Zaključni panel z državnimi sekretarji Črnčecom (MORS), Kamišalić Latifić (MDP), Štucinom (MZEZ) / Avtor: MZEZ/ZAN

Praktični prikaz, Poročna dvorana gradu Jable
Avtor: MZEZ/ZAN

Praktični prikaz, Avditorij gradu Jable
Avtor: MZEZ/ZAN

O temah, izzivih in vprašanjih, ki so bili predstavljeni na konferenci, bomo razmišljali tudi v januarski številki Diplomatskega zvezka.

PRESEDOVANJE SLOVENIJE STRATEGIJI EU ZA PODONAVSKO REGIJO

Makroregionalne strategije Evropske unije (EU MRS) so sestavni del političnega okvira Evropske unije. Predstavljajo celovit način reševanja skupnih izzivov na zemljepisno zaokroženih območjih. Pripravi jih Evropska komisija (EK) s sodelujočimi državami, sprejme pa Evropski svet.

Slovenija sodeluje v treh EU MRS – Strategiji EU za alpsko regijo (EUSALP), Strategiji EU za podonavsko regijo (EUSDR) in Strategiji za jadransko-jonsko regijo (EUSAIR), kar ji daje edinstveno priložnost za sodelovanje z različnimi državami in regijami, še posebej z državami Zahodnega Balkana, kar je njena zunanjepolitična prioriteta.

Strategija EU za podonavsko regijo (EUSDR) je najstarejša EU MRS, v katero je vključena Slovenija. Ustanovljena je bila leta 2010, v njej pa sodeluje devet držav članic EU (Avstrija, Bolgarija, Češka republika, Hrvaška, Nemčija – regiji Baden-Württemberg in Bavarska, Madžarska, Slovaška, Slovenija, Romunija) in pet držav kandidatk za EU (Bosna in Hercegovina, Moldavija, Črna Gora, Srbija, Ukrajina).

Slovenija je enoletno predsedovanje EUSDR prevzela od Ukrajine 1. novembra 2022 in ga sklenila 31. oktobra 2023. V ospredje svojih prednostnih nalog za predsedovanje je postavila opolnomočeno sodelovanje vseh držav, solidarnost z Ukrajino in širitev EU.

Države Zahodnega Balkana in Vzhodnega partnerstva (BiH, Črna Gora, Moldavija, Srbija in Ukrajina) enakopravno sodelujejo pri izvajanju EUSDR. Gre za enega najbolj konkretnih prispevkov h krepitvi upravne usposobljenosti v državah kandidatkah.

Slovenija si je tudi prizadevala mladim znotraj EUSDR zagotoviti konkretne priložnosti in jim dati na voljo orodja za povezovanje pri soustvarjanju trajnostne prihodnosti. Slovensko predsedstvo je prav tako vodilo strategijo pri sprejetju odločitve o dolgoročnem financiranju delovanja Sveta mladih.

Druge prioritete slovenskega predsedovanja so vključevale izboljšanje upravljanja EU MRS, transportne in energetske izzive v regiji ter razpravo o družbi znanja in poklicih prihodnosti.

Predaja krmila predsedovanja Avstrije/ Avtor: Mateja Jordovič Potočnik

Visoki panelisti/Avtor: Mateja Jordovič Potočnik

Sklepni dogodek predsedovanja je bil letni forum 24. in 25. oktobra na Brdu pri Kranju. Prvega dne je bilo na sporedu zasedanje ministrov EUSDR (14), ki ga je vodila ministrica Tanja Fajon. V okviru ministrskega zasedanja je bila sprejeta Skupna izjava ministrov, v kateri je izražena solidarnost z Ukrajino, poudarjena vloga makroregionalnega povezovanja in mladih pri širitvenem procesu EU ter izzivi prihodnjega razvoja regije.

Sledila sta odprtje foruma in panel na visoki ravni o vlogi EUSDR pri širitvi EU, ki so se ga udeležili ministri in visoki predstavniki držav kandidatk in naslednje predsedujoče, Avstrije. Nato so bile na vrsti razprave o vlogi mladih, podpori Ukrajini in Moldaviji na njihovi poti proti EU, o prometni povezljivosti v regiji, družbi znanja in poklicih prihodnosti, pomenu vodika pri zagotavljanju preskrbe z energijo in o procesu financiranja EU MRS. Na letnem forumu je ministrica Tanja Fajon tudi slovesno predala krmilo avstrijskemu ministru za zunanje in evropske zadeve Alexandru Schallenbergu.

Eden osrednjih ciljev našega predsedovanja je bil ponovno oživiti makroregionalno sodelovanje in se pripraviti na prihodnje izzive. Doseganju ciljev je bilo posvečenih več kot 40 tematskih dogodkov in 32 upravnih sestankov.

AKTUALNO

V tej številki Diplomatskega zvezka smo želeli nekaj prostora nameniti tudi mladim diplomatkam in diplomatom, ki so bolj na začetku svoje karijerne poti v Ministrstvu za zunanje in evropske zadeve (MZEZ). Tako kot velja za vse v življenju, so mladi prihodnost tudi za našo diplomacijo, v poklic ali, boljše rečeno, poslanstvo, pa vstopajo s svežimi pogledi in raznovrstnim znanjem.

Zanimalo nas je, kaj jih je privedlo do tega, da so se pridružili ministrstvu, njihovi odgovori pa izkazujejo predvsem enotno željo po nenehnem učenju in mnenje, da mora biti diplomat kot dejaven del družbe predvsem odprt, radoveden in predan človek.

Pri tokratnem izboru smo upoštevali uravnoteženost med spoloma, področji dela in lokacijami, kjer kolegice in kolegi trenutno delujejo, kar bo vodilo tudi za prihodnje podobne predstavitve.

“Delo v MZEZ sem začela leta 2019, in sicer pri projektu predsedovanja Republike Slovenije Svetu EU ter z idealistično željo, da bi enkrat v življenju od blizu izkusila bruseljsko kolesje. Idealizem je kmalu izpuhtel, želja po delu v diplomaciji pa je ostala.

Diplomatsko delo mi je všeč, ker lahko od blizu spremljam ključne svetovne dogodke, redno menjavam področja dela, širim svoja obzorja in preizkušam svoje meje. V izziv mi je napisati dobro depešo in predstaviti Slovenijo nekomu, ki je še ne pozna.

Želim si, da bi bila tudi v prihodnje delček drzne in ambiciozne diplomatske službe, ki gre v korak s časom, se manj ukvarja sama s sabo in več z iskanjem rešitev za skupne globalne izzive.”

Vesna Dolinšek
Veleposlaništvo RS v Adis Abebi

“Za diplomacijo bi lahko rekli, da predstavlja umetnost ustvarjanja poti tam, kjer se na prvi pogled zdi, da jih ni. Zahteva spoštovanje simbolike in oblike, a v praksi hitro ugotoviš, da brez inovativnosti in kreativnosti ne gre. Ti dve lastnosti sta še toliko bolj pomembni za nas, ki delujemo v majhnih diplomacijah, kakršna je slovenska.

Zaradi majhnosti smo soočeni s svojevrstnimi izzivi, po drugi strani pa imamo prav zaradi nje mlajši diplomati več priložnosti za nove, bolj odgovorne izkušnje.

Poklic diplomata ni najlažji, občasno zahteva tudi osebno odrekanje, po drugi strani pa ti ponudi vpogled v zakulisno dogajanje ob pomembnih mednarodnih dogodkih, ki ustvarjajo zgodovino.”

Rok Jamnik
Pisarna državne sekretarke,
MZEZ

“Nikoli nisem bila tisti otrok, ki bi že od malih nog vedel, da bo zdravnik ali pravnik. Vedno me je zanimalo vse o vsem. Večurne razprave o različnih družbeno-političnih temah me spremljajo že iz domačega okolja, opazovanje ljudi in njihovih interakcij pa me še danes pogosto kratkočasi. Morda me ljubezen do diplomacije, ki je mnogokrat igra odnosov, nezavedno spremlja že od nekdanj.

Delo z različnimi ljudmi, neprestano učenje, kako svoje misli jasno oblikovati v ideje in besede, ter učenje potrpežljivosti in pomena medosebne komunikacije težko uokvirijo diplomacijo kot (zgolj) poklic.

Sama jo doživljam kot izjemno človeško vrlino in poslanstvo, ki zahteva tudi dobršno mero samokritičnosti.”

Maja Bratuša
Sektor za Afriko in Bližnji
vzhod, MZEZ

“V svetu, ki se nenehno spreminja in se sooča z na videz nerešljivimi globalnimi izzivi, je diplomacija ključno orodje pri prizadevanjih za mir, in sicer s spodbujanjem sodelovanja in mirnega reševanja sporov med državami. Globalne izzive je mogoče reševati zgolj z oblikovanjem trajnostnih rešitev in odprto komunikacijo med državami.

Za ta poklic sem se odločila, ker sem od nekdaj verjela v moč dialoga in vzdrževanja dobrih odnosov med državami.

Prav tako verjamem, da ravno prek mednarodnih odnosov opredeljujemo sebe in svojo vlogo v svetu. Diplomacija gradi mostove med narodi in tako spodbuja sodelovanje s premagovanjem medsebojnih razlik.

V diplomaciji so ključni razumevanje kompleksnih geopolitičnih izzivov ter etična drža in vizija, osredotočena na ustvarjanje boljše prihodnosti za celotno mednarodno skupnost ter prihodnje generacije. Vsak diplomat mora nenehno razmišljati o svoji vlogi, saj se ukvarja s politiko, ki v svojem bistvu oblikuje človeško usodo in neposredno sooblikuje življenje vsakega posameznika.”

Maja Jerman
Veleposlaništvo RS v Teheranu

“V otroštvu sem imel rad strateške videoigre, v katerih je bilo cilj mogoče doseči tako z diplomacijo kot vojskovanjem.

To je bil prvi izraz mojega zanimanja za politiko in mednarodne odnose, ki se je krepilo med študijem ter ob srečanjih z drugimi kulturami in jeziki in iz katerega se je nazadnje porodila želja po delu v diplomaciji.

Odnosi znotraj družbe so v veliki meri odvisni od odnosov med družbami.

Diplomacijo vidim kot proces negovanja in upravljanja teh odnosov. Čeprav sem spoznal, da delo v diplomaciji odstopa od mojih prvotnih laičnih predstav, pa je sama diplomatska služba enako izpolnjujoča, kot sem si predstavljal.”

Denis Curanović
Veleposlaništvo RS v Varšavi

“Lepo je biti slovenski mladi diplomat. Človek gre že proti štiridesetim, pa ga še vedno naslavljajo z »mladi kolega«. Šalo na stran, veseli me, da se naš diplomatski zbor počasi pomlajuje.

Čeprav se je še vedno drži nekaj tradicionalnega šarma, diplomacija nujno potrebuje nove ideje, da bi v visoko-oktanskem mednarodnem okolju ostala relevantna.

Želim si, da bi ministrstvo znalo najti in izkoristiti potencialne mlajših kolegic in kolegov, ki so večinoma visoko izobraženi in motivirani.

Še največ bi naredilo s tem, da bi zagotovilo dostojne in predvidljive delovne pogoje in s tem mladim diplomatom omogočilo usklajevanje njihovega zasebnega in družinskega življenja z verjetno edinim poklicem, ki jim daje možnost, da v istem letu praznujejo tako »nowruz« v Teheranu kot »thanksgiving« v New Yorku.”

Svit Senkovič
Projektna skupina za VS OZN
Stalno predstavništvo RS pri OZN v New Yorku

VREDNOST DIPLOMATSKEGA POKLICA

Razmišlja: Marjana Prvinšek Bokal

Nedavno je bil v eni od strokovnih pravniških revij objavljen prispevek kolega dr. Andraža Zidarja, vodje Diplomatske akademije, v katerem upravičeno sprašuje, ali obstaja zavedanje, kolikšna je vrednost diplomatskega poklica, in me spodbudil k nadaljnjemu razmišljanju o tem.

Je ta vrednost merljiva v plačah za delo v tujini, ki so tako rade predmet javnega diskurza (brez globljega vpogleda v realno stanje ali vsaj zanimanja zanj)? Ali je ta vrednost vendarle merljiva tudi v prispevku za skupno dobro in v visokem osebnem vložku? Verjetno bi lahko rekli, da gre za stvar percepcije. Dobro pa bi bilo, če bi se kdaj slišalo tudi podrobno predstavljeno mnenje in konkretne izkušnje diplomatov, saj pavšaliziranje in poenostavljanje nikoli ne prineseta pravega uvida. Osebnih izkušenj namreč pokažejo precej drugačno sliko.

Pred časom sem imela priložnost predlagati predstavnikom različnih slovenskih medijev, ki so sicer z velikim zanimanjem pisali o kakšni specifični temi glede delovanja slovenskih diplomatov, naj obišejo katero od veleposlaništev po lastni izbiri in za kakšen dan spremljajo delo (in delovne pogoje) slovenskega diplomata ter se na terenu sami prepričajo, kako »luksuzno« je. Verjetno ni presenečenje, da interesa za kaj takega ni bilo.

Slovenski diplomati imamo zelo različna ozadja, nekateri so se za pridružitve diplomatski službi odločili z jasno predstavo in željo po tem, drugi so se vključili po spletu okoliščin. Ne glede na to in na osnovno izobrazbo, ki je tudi v naših vrstah zelo različna, je gotovo mogoče zatrditi, da je osnovno vodilo vsake posameznice in posameznika prepričanje v moč diplomacije, dialoga, varovanja demokratičnih vrednot ter delovanje predvsem v dobro Slovenije in njenih državljanov. To je tisto prvo poslanstvo našega poklica. Je poseben, zanimiv, izpolnjujoč, pa tudi težaven. Ker je specifičen.

Ni prijetno prebirati različnih zapisov in poslušati komentarjev, kako slovenski diplomati sebi in svojem delu pripisujejo čisto preveč pomena ali prestiža in brez utemeljitve opozarjajo na domnevno specifičnost.

Toda ta poklic je specifičen – tako v nemški, ameriški, češki, hrvaški ali kitajski diplomaciji kot v slovenski. Zanj so potrebna številna znanja in spretnosti, ki jih je težko prikazati na papirju ali jih dokazovati drugim, jih pa pridobiš skozi leta in uporabljaš vsak dan.

Ob vstopu v diplomatsko službo se predhodno teoretično znanje nadgradi z obveznim opravljanjem diplomatskega, višjega diplomatskega in konzularnega izpita, pridruži se veliko praktičnih veščin, obvladovanje več tujih jezikov je samoumevno. Znanje je treba nadgrajevati skozi celotno kariero. Tu dodatno vlogo igra prej omenjena Diplomatska akademija. Biti moramo izjemno prilagodljivi in ustrezno slediti razvoju dogodkov, spremenjenim okoliščinam, novim tehnologijam in praksam. Slovenski diplomatski aparat je preprosto premajhen, primerjave z drugimi državami ne povedo kaj dosti, zato si posameznik preveč ekskluzivnosti enostavno ne more privoščiti.

Zahtevana univerzalnost ter hkratno opravljanje več nalog prideta še posebej do izraza pri službovanju v tujini – »na mandatu«, kot rečemo v žargonu.

Naše ekipe v tujini so majhne, zato je bil vsak od nas že vsaj enkrat pogajalec, prevajalec, protokolarec ali varnostnik – od vodij diplomatsko-konzularnih predstavništev do drugih diplomatov in preostalih članov osebja.

V tujini je delo neločljivo povezano s siceršnjim, tudi zasebnim življenjem; svojo državo predstavljamo z vsem in ves čas: s svojim znanjem, integriteto, vedenjem, tudi z družinskimi člani. Šteje, kako smo oblečeni, kaj postrežemo gostom za večerjo. Ko namreč povabimo goste v svoje rezidence, stanovanja, na veleposlaništvo, jih povabimo v Slovenijo.

V tujini ni ustaljenega urnika, ni vikendov in praznikov, če tako narekuje delo. Mimogrede, tudi nobenih dodatkov za to ni.

Uradni gostje, ki pridejo na letališče pozno zvečer ali zgodaj zjutraj, ne sprašujejo, ali te morda v tistem času kuha vročina ali te doma čaka majhen otrok z varuško, ki jo najemaš na svoje stroške. Enako velja za zasedanja in pogajanja, ki se, posebej na multilateralni ravni, pogosto zavlečejo pozno v noč.

Ko zazvoni dežurni telefon – sredi noči, sredi družinskega nakupa, pri zdravniku, na delovni večerji – ni in ne more biti pomembno nič drugega kot nujna pomoč in delo, ki ga je treba takrat opraviti. To je vedno na prvem mestu. Morda je velikokrat naporno, kdaj tudi odveč, vendar tega nihče od nas ne postavlja pod vprašaj. To je del službe.

Konzularno delo in pomoč v tem okviru še posebej izstopata. Nekaterim je to bolj pisano na kožo, med nami so mnogi kolegi, ki jih odlikuje neverjetna iznajdljivost in požrtvovalnost, drugim manj, toda nihče ne pusti telefona zvoniti v prazno, ne zavrne nujne izdaje dokumentov, pogovora z zaskrbljenimi svojci. Slovenski državljani imajo na drugi strani vedno sogovornika in zadeve, s katerimi se srečujemo in ob katerih nudimo pomoč, so nemalokrat zelo stresne in pretresljive tudi za nas. Žal vse zgodbe nimajo srečnega konca.

Biti diplomat pomeni tudi, da se nekega jutra zbudiš v vojnih razmerah, ob terorističnih napadih in hudih naravnih katastrofah, z družino vred bivaš v težkih življenjskih pogojih, pa vendar opravljaš svoje delo, organiziraš, poročaš v domovino, pomagaš.

Selitve so med najbolj stresnimi dogodki v življenju in diplomati se pogosto selimo. Takrat smo tudi notranji opremljevalci, pleskarji, čistilci. Slovenska diplomacija se zaradi svoje majhnosti ne more primerjati s številnimi drugimi državami, ki imajo nastanitev diplomatov urejeno sistemsko, tako da diplomat z družino lahko zgolj odloži kovčke in začne takoj opravljati svoje delo. Države, ki imajo ponudbo svojih šol in vrtcev, svojim diplomatom prihranijo marsikatero neprespano noč ob iskanju prostih mest v izobraževalni ustanovi, ki je dovolj kakovostna in varna ter – z veliko sreče – vzdržno oddaljena od doma in dela.

Prilagajanje na novo okolje, kulturni šok in morebitno neznanje lokalnega jezika so za družinske člane še posebej obremenjujoči. Če se selimo s svojimi družinami, to močno vpliva na vse člane, naši partnerji se odrekajo karieram, otroci zapuščajo prijatelje, na vsakih nekaj let jim na novo izrujemo korenine.

Seveda se tudi njim ob tem načinu življenja odpirajo določene dodatne možnosti, ki bi jih sicer ne bi bili deležni, toda kako visoka je lahko cena, se včasih pokaže šele, ko je prepozno. Marsikatera družina pa v času mandata v tujini živi ločeno življenje, saj različne okoliščine ne dopuščajo drugačne odločitve. In cene ali vrednosti vsega tega nikoli ne bo mogoče izmeriti v denarju.

Prav nič ne pretiravamo, ko rečemo, da smo slovenski diplomati spoštovan del mednarodne diplomatske skupnosti; odlikujejo nas široko in poglobljeno znanje, odprtost, velika iznajdljivost in motiviranost. Tako kot pri vsakem poklicu se tudi tu odrazijo osebne razlike med posamezniki, napake so običajen del delovnega procesa. Za vsakim dokumentom, govorom, dejanjem, dogodkom, telefonskim klicem pač stojimo ljudje.

RAZMIŠLJAMO

Da, drži, diplomati smo del skupnosti, ki je bogata v svoji raznolikosti, presenetljivosti in spektru možnosti, zato lahko rečemo, da je ta skupnost prestižna.

Sicer pa, zlasti v materialnem smislu, je govoriti o kakršnemkoli prestižnem ali luksuznem življenju slovenskih diplomatov pavšalno, površno in zmotno. Tako rado uporabljeni primer sprejemov (in domnevnih potokov penine) bi veljalo vsaj enkrat prepoznati tudi kot dodatno obveznost po napornem delovniku ali ob koncu tedna – a vendar je to tudi odlična priložnost za izmenjavo informacij in negovanje odnosov, ki so v dobro Slovenije in njenih državljanov. Diplomacija je predvsem dialog, so medosebni odnosi, ki jih nikoli ne bodo mogli zamenjati dopisi. Je tudi promocija lastne države. Zato se sprejemov udeležujemo in jih prirejamo – in ne zato, da bi nekaj zastonj zaužili.

Zanimivo je, kako se ob nenadnih zaostritvah razmer v velikih svetovnih kriznih žariščih, ob skupnih evropskih in globalnih političnih in varnostnih izzivih, pa tudi ob odprtih medsosedskih vprašanjih zelo hitro kliče na pomoč diplomacijo, ki naj bi čimprej poiskala dokončne odgovore na vsa ta zapletena vprašanja. Vendar se nekako zdi, da imajo ti glasovi vedno v mislih neko drugo diplomacijo, tuje diplomate, ki so spoštovani in se jih ne postavlja pod vprašaj.

Dejstvo pa je, da je slovenska diplomacija aktiven in viden del prav te mednarodne skupnosti in vanjo dodaja svoj merljiv prispevek. Tudi zato bi si zaslužili, da bi se ob prihodnjih razpravah o pomenu in potrebnosti slovenske diplomacije posvetili celotni sliki in ne le njenim delčkom. Pri tem bi ugotovili, da s specifičnostjo ni prav nič narobe in da je prav, če ima svojo vrednost.

BSF CELOLETNA PLATFORMA (Oktober 2023)

Razmere za mednarodno skupnost in globalne geostrateške odnose so trenutno izredno kritične, številni konflikti ustvarjajo nestabilnost. To lahko po sistemu negativne spirale privede do dokončnega zloma mednarodnega reda, ki je temelji na človekovih pravicah, demokraciji in vladavini prava.

V tem kontekstu so partnerstva, ki jih s celoletno platformo za oblikovanje idej in izmenjavo stališč o sodobni družbi in njeni prihodnosti neguje in razvija BSF, še toliko bolj pomembna, saj se lahko s ključnimi izzivi današnjega časa soočamo le globalno in v sodelovanju z drugimi deležniki v mednarodnem prostoru.

Za BSF je torej ključno, da si kot platforma vključenosti in raznolikosti prizadeva pritegniti čim večje število različnih deležnikov in povezovati njihova stališča v želji po ustvarjanju trajnostnega sveta, ponujanju strateških pogledov na najbolj pereče izzive današnjega in jutrišnjega dne ter iskanju rešitev zanje.

Pri tem je BSF instrument in orodje mehke moči slovenske zunanje politike, kar je v času, ko bo naša država dve leti članica VS ZN, še posebej pomembno. V okviru celoletne platforme je ekipa BSF oktobra aktivno sodelovala na več mednarodnih konferencah, krepila partnerstva in se dogovarjala za nove projekte, ki bodo promovirali mehko moč slovenske zunanje politike. V nadaljevanju povzemamo osrednje poudarke.

Med 6. in 10. oktobrom smo bili v Daki v Bangladešu, kamor so nas organizatorji povabili, da nastopimo na dogodku Bay of Bengal Conversation.

Forum je potekal drugo leto zapovrstjo in je bil večinoma posvečen dogajanju v Aziji ter odnosom med Azijo in preostalim svetom.

Generalni sekretar BSF P. Grk in M. Gregorec sta nastopila na okroglih mizah o feministični zunanji politiki, vlogi civilne družbe pri razreševanju konfliktov in nestabilnosti ter pri prihodnosti razvoja oziroma razvojnih partnerstev v Aziji.

Bay of Bengal Conversation/ Avtor: BSF

BLEJSKI STRATEŠKI FORUM

Z organizatorji bangladeškega foruma smo tako naredili prve korake k dolgoročnejšemu partnerstvu, ki bo prispevalo k dodatnemu razumevanju Azije kot celine prihodnosti in njenega razvoja ter okrepil sodelovanje z njeno civilno družbo. Vse to je ključnega pomena za oblikovanje in promocijo najpomembnejših globalnih vprašanj in izzivov, saj je dejstvo, da se brez Azije oziroma azijskih držav ni mogoče konstruktivno pogovarjati o klimatskih spremembah, migracijah, kibernetiki varnosti, demokraciji in človekovih pravicah. Blejski strateški forum se je s svojim znanjem pri organizaciji velikih strateških dogodkov med drugim izkazal tudi kot dobra referenčna točka za prireditelje konference v Daki.

Na tunizijskem dogodku Global Diplomacy Lab (GDL) je bil poudarek na oblikovanju in promoviranju zunanjepolitičnih vsebin, ki so v našem skupnem interesu – vodna varnost, mladi, človekove pravice, neodvisno novinarstvo ipd. Partnerstvo med GDL in BSF je v zadnjih letih, še zlasti odkar je ministrstvo postalo eden strateških partnerjev, rastlo in se razvijalo. M. Gregorec je na tokratnem forumu, ki je potekal med 11. in 14. oktobrom, skupaj z drugimi udeleženci razpravljal o novi strateški orientaciji organizacije, njenih ciljih in prioritetah.

Global Diplomacy Lab/ Avtor: BSF

Generalni sekretar BSF P. Grk je v tem času aktivno sodeloval na konferenci o prihodnosti Evropske politične skupnosti (EPS), ki jo je organizirala fundacija Friedrich Ebert Stiftung iz Berlina. Ob jezeru Como je 20 strokovnjakov iz držav EU razpravljalo o EPS, njeni prihodnji vlogi in razmerju do razprave o prihodnosti EU. Večina strokovnjakov se je strinjala, da je treba EPS smiselno nadgraditi, tako da bo pri pripravi vsebine oziroma dnevnih redov zasedanj bolj vključujoča in bolj usmerjena v doseganje konkretnih rezultatov – drugače bo pobuda izgubila zagon in se razvedenela.

O naslednjih projektih in izzivih pa v prihodnji številki Diplomatskega zvezka.

ŽIGA HERBERSTEIN – "SLOVENSKI MARCO POLO"

Ni dovolj, če se človek rodi v plemiški stan, svojo plemenitost mora vsak dan dokazovati s svojimi dejanji.

Ž. Herberstein (1486–1566)

Lesorez iz Avtobiografije: Upodobitev habsburškega veleposlanika v Moskvi Ž. Herbersteina leta 1517

Ministrstvo za zunanje in evropske zadeve RS ima od oktobra 2016 v lasti in hrabri izjemno redko in zgodnjo (1561) Avtobiografijo Žige (Sigismunda von) Herbersteina.

Šest lesorezov (18 × 28 cm) prikazuje portrete Herbersteina v različnih opravih – diplomatskih »uniformah«, ki jih je nosil na poljskem, ruskem, španskem in turškem dvoru.

Na koncu je še 14 lesorezov, odslikav posameznih portretov vladarjev in podob s potovanja v Rusijo.

Herbersteina poznamo kot prvega vplivnega diplomata z območja današnje Slovenije. Podobno kot Benečan in izjemni popotnik Marco Polo v XIII. stoletju je v Vipavi rojeni diplomat, mirovnik, vrhunski opazovalec in poročevalec Žiga Herberstein v XVI. stoletju oral svojevrstno ledino.

Cesar Svetega rimskega cesarstva Maksimilijan I. (1459–1519) in nato še nadvojvoda Ferdinand I. sta mu naložila, naj opiše geografske, verske in družbene posebnosti narodov Velike Rusije. Herberstein je to nalogo opravil sijajno, njegovo delo »Moskovski zapiski«, ki so izšli leta 1549, je ostalo brez vsakršne konkurence celih dvesto let. Z njimi je Evropi odkril do tedaj neznano Rusijo.

Ni dvoma, da gre zahvala za tak uspeh v prvi vrsti njegovi slovenski domovini, ki ga je po eni strani opremila z znanjem jezika, v katerem je lahko komuniciral tako z Rusi kot s Poljaki, kar je potrjeval tudi sam, po drugi strani pa se je v svoji domovini naučil spoštovanja različnosti, odprtosti in širokega razumevanja drugih.

Njegova prvotna diplomatska dejavnost je bila načrtovanje zakonskih zvez med vladarskimi otroki in posredovanje za njihovo sklenitev. S svojim pristopom je znal uspešno zblížati nasprotne strani. V diplomatskem delovanju je skoraj vedno našel tisto pot, ki je vodila do uspeha.

Do leta 1553 je opravil skoraj sedemdeset potovanj v tujino, predvsem v Švico in Španijo ter na Dansko, Češko in Madžarsko. Med letoma 1516 in 1526 je večkrat obiskal Poljsko in Moskovsko veliko kneževino ter postal veleposlanik pri moskovskem velikem knezu Vasiliju III. Ivanoviču. Leta 1541 je uspešno zaključil pogajanja o premirju z otomanskim sultanom Sulejmanom.

DKP – TOKRAT IZBRANO

Veleposlaništvo Republike Slovenije v Pekingu predstavlja svoj projekt "Pekinški pogovori".

Pekinški pogovori so projekt slovenskega veleposlaništva in pekinškega muzeja sodobne umetnosti v zasebni lasti Inside-Out Art Museum. Osnovna zamisel je preprosta – vzpostavitev dialoga med slovenskimi umetniki, kuratorji, arhitekti, literati in vodilnimi praktiki raznovrstnih disciplin, kot so filozofija, intelektualna zgodovina, sinologija, in njihovimi kitajskimi sopotniki. Dogovor o smiselnosti konceptualizacije in skupne izvedbe projekta je bil sprejet že ob prvem srečanju z direktorico muzeja Inside-Out Art Museum ob koncu leta 2021.

Na obeh straneh smo se obrnili na ugledne umetnike in raziskovalce, ki se ukvarjajo s podobnimi področji znanstvenega in umetniškega delovanja. Pogovore smo nameravali izvesti v živo, vendar so protipandemske omejitve najprej zamaknile začetek izvajanja projekta, na koncu pa so nas prisilile, da začnemo s pogovori prek spleta.

Prvi dogodek v okviru Pekinških pogovorov z dr. Alenko Zupančič in naslovom Teorije zarote: nevroza sodobnega časa je potekal v decembru 2022. Podlaga za pogovor je bilo besedilo dr. A. Zupančič z istim naslovom, ki je bilo predhodno prevedeno v kitajski jezik in poslano skupini teoretikov za pripravo na pogovor.

Vnaprejšnja seznanitev z raziskavami in prakso slovenskih gostov je pravilo pri izvedbi programa. S tem lahko dosežemo tako večjo odmevnost kot tudi bolj kakovostno izmenjavo s publiko. Drugo pravilo – če gre za udeležbo v živo – je, da se slovenskim gostom organizira dodatni program: predavanja, srečanja s predstojniki tukajšnjih institucij itd., kar zagotavlja večjo odmevnost in tke vezi za trajnejše sodelovanje.

Na drugem Pekinškem pogovoru Premisliti fotografijo kot medij v času negotovosti je sodelovala umetnica in predavateljica Aleksandra Vajd, ki je med drugim predstojnica oddelka za fotografijo na akademiji UMPRUM v Pragi. Ločeno je predstavila svoje delo na Pekinški filmski akademiji.

Tretji pogovor Kaj je sodobna umetnost z Zdenko Badovinac, kuratorico in nekdanjo direktorico Moderne galerije v Ljubljani, ki je potekal prek spleta, je bil do danes najbolje obiskan, saj se ga je udeležilo le nekaj manj kot tisoč slušateljev.

Pogovor Ignoranca, deziluzija in zakon džungle z dr. Renato Salecl je potekal v živo. Poleg pogovora v muzeju je imela ločeno predavanje na univerzi Cinghua in organizirana srečanja s tukajšnjimi založbami, ki kažejo interes za prevod njenih del.

Na petem dogodku z naslovom Materialni dokazi in spomin zgodovine je sodeloval dr. Oto Luthar, zgodovinar in direktor ZRC SAZU. Dr. Luthar se je med obiskom v Pekingu srečal tudi s podpredsednikom Kitajske akademije za družbene vede in direktorjem Muzeja prepovedanega mesta.

Pogovor Arhitekti in družbena transformacija s predstojnikoma biroja Ofis arhitekti Rokom Omanom in Špelo Videčnik je bil šesti po vrsti. Arhitekta sta imela še ločeno predstavitev svojega dela na šoli za arhitekturo univerze Cinghua.

Do konca leta načrtujemo še štiri pogovore in upamo, da bomo lahko vse izpeljali v živo. To je še posebej pomembno, saj na Kitajskem v dolgem triletnem obdobju tovrstne neposredne izmenjave niso bile mogoče. V naslednjem letu načrtujemo izdajo knjige Pekinški pogovori v treh jezikovnih različicah.

Pekinški pogovori
Avtor: Veleposlaništvo Peking

ZADNJA STRAN

MALO NAZAJ IN MALO NAPREJ

USPEŠNO OPRAVLJENO

- 1. oktober: začetek statusa RS na mestu opazovalke v Varnostnem svetu
- 5.-6. oktober: konzularni posvet
- 18.-22. oktober: Slovenija, častna gostja letošnjega Mednarodnega knjižnega sejma v Frankfurtu
- 6. oktober: 11. slovenski razvojni dnevi s prvim humanitarnim forumom
- 19. oktober: začetek predsedovanja Slovenije Strategiji EU za alpsko regijo – EUSALP (za leto 2024)
- 24. oktober: 12. letni forum Strategije EU za podonavsko regijo in ministrsko zasedanje 14 držav regije
- 6. november: 1. nacionalna konferenca o umetni inteligenci

PRIPRAVLJAMO SE

- 22. in 23. november: mednarodna konferenca Dnevi Latinske Amerike in Karibov
- 24. november: zasedanje Upravnega odbora Fundacije EU-LAK
- 10. december: mednarodni dan človekovih pravic / 75. obletnica Splošne deklaracije o človekovih pravicah
- 11. december: festival Brati gore v okviru predsedovanja Slovenije Alpski konvenciji (2023/2024)
- 17.-19. december: 27. posvet slovenske diplomacije

MISEL ZA KONEC

"Vedno je pravi čas, da naredimo, kar je prav."

Martin Luther King

Diplomatski zvezek je informativno glasilo o diplomaciji, mednarodnih odnosih in globalnih dogajanjih. Izdan je le v elektronski obliki. Izhaja šestkrat letno (na 2 meseca).

Vsebina ni nujno odraz uradnih stališč Ministrstva za zunanje in evropske zadeve.

UREDNIKA: veleposlanica Sabina Stadler Repnik; NAMESTNICA UREDNICE: Marjana Prvinšek Bokal
TAJNICA UREDNIŠTVA: Klementina Goličnik
LEKTORIRANJE: Nanika Holz

NASLOV UREDNIŠTVA: MZEZ, Služba za strateško načrtovanje in analize
Grad Jable, Grajska 1, Loka pri Mengšu, 1234 Mengeš
Tel. 01 478 67 20, e-naslov: zan.mzz@gov.si
Izdaja: november 2023, ISSN 33023-9036

